

Møte nr. 2/2019

05. mars kl. 10:00-16:00

Faste saker		
10:00 - 10:10		
Sak A	Godkjenning av møteinnkalling	<i>Vedtak</i>
Sak B	Godkjenning av dagsorden	<i>Vedtak</i>
Sak C	Referat fra møte 29.01.2019	<i>Vedtak</i>
	Saksdokumenter: 1. Protokoll fra forrige møte	
	Forslag til vedtak: <i>Nasjonalt fagskoleråd godkjenner referatet fra møtet 29.01.2019.</i>	
Ordinære saker		
10:15 – 10:45 (30 minutt)		
O-14/19	Viktige fagskolesaker for Kunnskapsdepartementet i 2019	<i>Orientering</i>
	Sture Berg Helgesen – Leder Seksjon for Kompetansemobilisering og fagskoleutdanning (Presentasjon med påfølgende spørsmål og diskusjon)	

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

10:45 – 11:15 (30 minutt)		
D-15/19	Finansieringen av fagskolesektoren	<i>Diskusjon</i>
	Adeline Berntsen Landro – Rådet for offentlige fagskoler (Presentasjon med påfølgende diskusjon) Saksdokumenter: 1. Notat om finansiering av fagskolesektoren	
11:15 – 11:25 (10 minutt) Pause		
11.25 – 11.40 (15 minutt)		
V-16/19	Kommunikasjonsstrategi 2019-21	<i>Vedtak</i>
	Saksdokumenter: 1. Kommunikasjonsstrategi 2019-21 Forslag til vedtak: Nasjonalt fagskoleråd vedtar vedlagt kommunikasjonsstrategi.	
11.40-12.00 (20 minutt)		
D-17/19	Kjønnforskjeller i fagskoleutdanningene	<i>Diskusjon</i>

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

	Saksdokumenter: 1. Notat om fagskolestudentenes bakgrunn	
12:00 – 12:45 Lunsj		
12:45 – 13:25 (40 minutt)		
D-18/19	Fagskolenes rolle i Kompetansereformen	<i>Diskusjon</i>
	Saksdokumenter: 1. Notat om Fagskolenes rolle i Kompetansereformen	
13:25 - 13:35 (10 minutt)		
O-19/19	Bransjeprogram i helse og omsorg	<i>Orientering</i>
13:35 – 13:45 (10 minutt)		
O-20/19	Enkelte fagskoleutdanninger til nivå 6 - arbeidsgruppe	<i>Orientering</i>
13:45 – 13:55 (10 minutt)		

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

V-21/19	Høring: Oppfølging av rapport om studentboliger 2019	<i>Vedtak</i>
	Saksdokumenter: 1. Høringsbrev oppfølging av rapport om studentboliger Forslag til vedtak: Nasjonalt fagskoleråd avgir høringssvar og det nedsettes en arbeidsgruppe for å utarbeide dette.	
13:55 - 14:05 (10 minutt)		
O-22/19	Vitnemålsmaler	<i>Orientering</i>
14:05 – 14:15 Pause		
14:15 - 14:45 (30 minutt)		
D-23/19	Nasjonale fagråd - videre prosess	<i>Diskusjon</i>
	Saksdokumenter: 1) Notat om Nasjonale fagråd – videre prosess 2) Brev fra Kunnskapsdepartementet 3) Fremleggsnotat fra NUTF vedr. ønsket om endret regelverk for utviklingsmidler.	

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

14:45 – 14:50 (5 minutt)		
O-24/19	Fagskoleseminar 8. mars	<i>Orientering</i>
14:50 – 15:05 (15 minutt)		
D-25/19	Tilstandsrapport for fagskoler	<i>Diskusjon</i>
	Saksdokumenter: 1. Innspill fra Nasjonalt Fagskoleråd til tilstandsrapporten 2019	
15:05 – 15:15 (10 minutt)		
D-26/19	Fagskolekonferansen	<i>Diskusjon</i>
	Saksdokumenter: 1. Notat om Fagskolekonferanse 8 . november	
15:15 – 15:20 (5 minutt)		
O-27/19	Møte med lederne for nasjonale fagråd	<i>Orientering</i>

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

15:20 – 15:30 (10 minutt)		
O-28/19	Vitnemålsportal	<i>Orientering</i>
	Saksdokumenter: Notat om vitnemålsportal	
15:30-15:40 (10 minutt)		
D-29/19	Studietur til Trøndelag	<i>Diskusjon</i>
15:40-15:50 (10 minutt)		
31/19	Eventuelt Høring om forskrift om studier, opptak og eksamen ved MedLearn. Høringsfrist 4. april. Saksdokumenter: Høring om forskrift Forslag til vedtak: Nasjonalt fagskoleråd bes vurdere om det skal avgis høringssvar og det nedsettes eventuelt en arbeidsgruppe for å utarbeide dette.	<i>Vedtak</i>

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

Referat Nasjonalt fagskoleråd 29. januar 2019

Til stede:

Ingeborg Marie Østby Laukvik (NHO), Sture Norman Flaaten (RFF), Jørgen Leegaard (NHO), Rieneke Karina J.B. Schilperoort (NFFL), Kari Olstad (FuN), Trond Bergene (Spekter), Jorunn Leegaard (KS), Anne Yun Rygh (vara, Utdanningsforbundet), Nils Thorbjørn Myhren (KS), Adeline Landro (RFF), Benedikte Sterner (vara, LO), Kari Mette Winge (FFF), Bente Sjøgaard (YS), Knut Erik Beyer-Arnesen (FFF).

Forfall:

Trude Tinnlund (LO), Tormod Korpås (Utdanningsforbundet), Anne Tingelstad Wøien (Virke), Arvid Ellingsen (LO), Regine Evensen og Christoffer Blaalid (ONF)

Fra sekretariatet:

Margareth Haukås (Diku), Carl Endre Espeland (Diku), Sofie Akselsen (Diku), Siv Andersen (Diku), Randi Storli (Kompetanse Norge).

Innleder: Jens Bjørnåvold (Cedefop)

Møteleder: Ingeborg Marie Østby Laukvik

Referent: Margareth Haukås

Dagsorden

Sak A -Innkallingen ble godkjent

Sak B - Dagsorden ble godkjent med tilleggssaker under eventuelt.

Sak C - Referat fra møtet 27. november ble godkjent med en presisering av vedtak i sak 84/18 – NOKUTs forslag om ny akkrediteringsprosess.

S-1/19 Høyere yrkesfaglig utdanning i Europa, utviklingstrekk

Jens Bjørnåvold innledet om utviklingstrekk ved yrkesfaglige utdanninger i Europa. Bjørnåvold er Senior expert i Cedefop og leder for prosjektet Changing nature and role of vocational education and training (VET) in Europe. I møtet presenterte Bjørnåvold europeiske utviklingstrekk og erfaringer, og norske utfordringer i høyere yrkesrettete utdanning.

Det politiske fokuset på yrkesorientering av høyere utdanning øker i Europa, yrkesorientering har blitt mer synlig gjennom EQF og det er fokus på læringsutbytte. Norge skiller seg fra mange land i Europa. I Norge har vi sett en fremvekst av enhetlig høyere utdanning med forankring i den tradisjonelle universitetssektoren. I Europa derimot opererer et flertall av

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

landene med differensierte høyere utdanningssystemer, tradisjonelle universiteter og yrkesprofesjonsrettede institusjoner.

Fire rapporter fra arbeidet til Cedefop og Bjørnåvold er publisert, to er planlagt publisert i 2019. Mer informasjon finnes her: [Cedefop](#)

Kontaktinformasjon: Jens Bjørnåvold (jens.bjornavold@cedefop.europa.eu)

Presentasjonen ligger vedlagt.

S-2/19 Arbeidsgruppe: Vurdering av nivåplassering på enkelte fagskoleutdanninger (Nivå 5 eller 6 i NRK)

Jørgen Leegaard orienterte om status i arbeidet.

Innledningsvis har gruppen diskutert hvordan de kan jobbe systematisk for å levere godt i henhold til mandatet. Arbeidsgruppen starter med å undersøke fire utdanninger: tekniske fag, kunsthøgskole, maritime fag og IKT-fag. Gruppen skal se på hva som er forventede kvalifikasjoner i arbeidslivet og om / hvordan disse kommer til uttrykk i studieplanen, og identifisere om det er avvik mellom arbeidslivets behov for kvalifikasjon og studieplanens innhold som følger direkte av nivåplasseringen

Målet er å presentere et forslag til rammeverk i andre enden.

Vedtak:

Rådet tar saken til orientering, og ønsker at den settes opp som fast orienteringssak i Nasjonalt fagskoleråd. Gruppen bes legge frem skriftlig forslag på første rådsmøte etter sommeren.

S-3/19 Introduksjon av nytt sekretariat ved Diku

Avdelingsdirektør Siv Andersen presenterte Diku og organiseringen av arbeidet med nye oppgaver for høyere yrkesfaglig utdanning.

Se mer informasjon i presentasjonen vedlagt.

Vedtak:

Rådet tar saken til orientering

S-4/19 Oppsummering av rådets arbeid i 2018

Sture Normann Flaaten orienterte om rapporten: Rådets arbeid 2018.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

Vedtak:

Rådet tar saken til orientering og ber sekretariatet legge rapporten ut på rådets nettsider.

S-5/19 Organisering av rådets arbeid i 2019

Møteplan

Vedtak:

Det legges opp til ett møte mindre enn i 2018, for å få bedre tid til å forberede møter. Rådet har følgende møtedatoer i 2019. KD inviteres til rådsmøtene.

- 5. mars (uke 10)
- 21. mai (uke 21) – på Fagskolen Kristiania
- 05. - 06. september (Uke 36) – i kombinasjon med studietur
- 23. oktober (uke 43)
- 5. desember (uke 49)

Ordinære rådsmøter avholdes hos NHO i Middelthuns gate 27, 0305 Oslo.

Rutiner for rådets arbeid

Nasjonalt fagskoleråd har tidligere vedtatt prosedyre for oppnevning av kandidater til eksterne utvalg på vegne av Nasjonalt fagskoleråd, retningslinjer for oppnevning til utvalg på vegne av Nasjonalt fagskoleråd og retningslinjer for svar på høringer. Rådet ser behov for orientering og gjennomgang av dokumentene.

Vedtak:

Sekretariatet og AU går gjennom dokumentene for å undersøke hvorvidt to av dokumentene er likelydende, og oppdaterte dokumenter legges ut på nettsidene til Nasjonalt fagskoleråd.

S-6/19 Prioriterte saker i 2019

Høy prioritet 2019

- Opptrappingsplan for flere studieplasser
- Styrke finansieringen av fagskolesektoren, herunder en økning i basisbevilgningen og videreføring av utviklingsmidler
- Fagskolens rolle i Kompetansereformen, herunder blant annet bransjeprogram og tilskudd til fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

- Kvalitetsutvikling i sektoren, herunder utdanningsprisen, bransjeprogram og akkreditering
- Koordinering av ny struktur i høyere yrkesfaglig utdanning, herunder organisering av nye fagråd
- Internasjonalisering og mobilitet ved fagskolene

Moderat prioritet

- Vurdere høyere yrkesfaglig utdannings plassering i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk
- Sikre gode overganger mellom fagskolene og universitets- og høgskolesektoren
- Øke kunnskapen om fagskoleutdanningen i rådgivningstjenestene
- Styrke samarbeidet mellom skoleeiere og arbeids- og næringsliv
- Utvikle ny vitnemålsportal

Vedtak

Rådet vedtok prioriteringene i listen over, AU får fullmakt til å jobbe videre med presisering av enkelte formuleringer i kulepunktene. AU fikk også fullmakt til å lage et forlag til budsjettbrev til KD. Brevet blir sendt på sirkulasjon til rådet før dette sendes til Kunnskapsdepartementet.

S-7/19 Foreløpig budsjett 2019

Sekretariatsfunksjonen er prosjektorganisert frem til og med april 2019, for å kunne gjøre tilpasninger. Rådet venter også på avklaring angående de faglige rådene fra Kunnskapsdepartementet.

Vedtak

Rådet vedtar budsjettet for 2019 uten endringer.

S-8/19 Kommunikasjonsstrategi 2019-2022

Strategien ble presentert og diskutert.

Vedtak

AU justerer strategien i henhold til innspill og tilbakemeldinger på møtet. Strategien settes opp som vedtakssak på neste møte.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

S-9/19 Driftstilskudd til fagskoler 2019

Sture Normann Flaaten orienterte om oppdragsbrevet vedrørende driftstilskuddet til fagskoler 2019 fra KD til Diku.

Diskusjon: Rådet diskuterte egenbetaling og bruk av midler til administrasjon. Det er viktig med så lik praksis som mulig.

Vedtak:

Rådet tar saken til orientering. Under diskusjonen ble likhetsprinsippet framholdt som viktig i rådets videre arbeid med finansiering av sektoren, og at konkurransesituasjonen mellom vil kunne påvirkes av fylkeskommunenes anledning til å innføre egenbetaling for utdanningene etter egen vurdering.

S-10/19 Status for seminar om ny fagskolelov

Ingeborg Laukvik orienterte om status for planleggingen og om foreløpig program for seminaret i Oslo 8. mars. Målet er 150 deltakere. Medlemmene bes spre informasjonen i nettverkene sine.

Vedtak:

Rådet tar saken til orientering.

S-11/19 Bransjeprogram –Fagskolenes rolle

Jørgen Leegaard orienterte om bransjeprogrammet for industri og bygg.

Vedtak:

Rådet tar saken til orientering. Orientering om status for bransjeprogrammet for helse tas opp på neste møte.

S-12/19 – Vitnemålsmaler - vedtakssak

Vedtak:

Det nedsettes en arbeidsgruppe for å utarbeide nye maler. Knut Erik og Rieneke Schilperoort deltar i denne. Sekretariatet sender foreliggende maler til Arbeidsgruppen.

S-13/19 Eventuelt

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

Møte med Stortingets utdannings- og forskningskomité hos Fagskolen Innlandet

Ingeborg Laukvik orienterte om at Representanter fra Nasjonalt fagskoleråd er invitert til å møte utdanning- og forskningskomiteen på Fagskolen Innlandet, torsdag 11. april.

Vedtak:

Rådet tar saken til orientering, og sekretariatet sender invitasjon til rådets medlemmer i egen epost. Medlemmene melder fra til sekretariatet om de ønsker å delta innen 1. februar.

DBH-F – statistikk

Adeline Landro orienterte om følgende saker som er diskutert i referansegruppen for DBH:

1. Personvernforordningen - Personvernloven setter noen begrensninger og personer skal ikke kunne gjenkjennes. Det er ulike tolkninger og uenighet om hvor strengt dette skal være.
2. DBH har hatt en gjennomgang av data og hvordan kvaliteten er. Det skal gjøres et arbeid for å heve kvaliteten.

Vitnemålsportal for fagskoler

Knut Erik Beyer-Arnesen orienterte om at Unit har fått i oppdrag fra Kunnskaps – departementet å utvikle en vitnemålsportal for fagskolesektoren, tilsvarende den som allerede eksisterer for universitets- og høyskoler. Dette er en portal som genererer en lenke til det studieadministrative systemet til skolen som har utstedt vitnemålet.

Vedtak:

Knut Erik Beyer-Arnesen formulerer et notat som beskriver utfordringene. Det etableres en gruppe i mars med mandat, og medlemmene oppfordres til å foreslå aktuelle personer til arbeidsgruppen.

D-15/19   Finansiering av fagskolesektoren

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsutvalget og Adeline Berntsen Landro

Dato: 26.02.2016

Sak: D-15/19

Hva saken gjelder:

Styrket finansiering av fagskolesektoren er en høyt prioritert sak for Nasjonalt fagskoleråd i 2019. Ifølge mandatet skal rådet arbeide for at fagskolene får forutsigbare og tilfredsstillende økonomiske betingelser og gi råd til regionale og sentrale myndigheter i aktuelle fagskolesaker.

Fagskolesektoren gikk over til en ny finansieringsmodell fra 2018. Ved etableringen av den nye ordningen har det vært flere uklarheter. Nasjonalt fagskoleråd bes diskutere utfordringer og løsninger som det bør jobbes med i det videre arbeidet.

Ny tilskuddsordning til fagskoler fra 2018

Den nye tilskuddsordningen som trådte i kraft i 2018 består av midler fra tre tidligere finansieringskilder for fagskoleutdanning:

- midler i rammetilskuddet til fylkeskommunene over Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) budsjett (grønt hefte)
- midler i rammetilskuddet til fylkeskommunene til helse- og sosialfaglige utdanninger over Helse- og omsorgsdepartementets (HOD) budsjett, forvaltet av Helsedirektoratet
- tilskudd til 14 private fagskoler over Kunnskapsdepartementets (KD) budsjett

I 2018 var det KD som hadde ansvar for å fordele tilskudd til fylkeskommunene, fra 2019 er denne oppgaven overført til DIKU, sammen med ansvar for å følge opp rapportering på bruk av tilskuddet.

Den nye tilskuddsordningen er tredelt:

- Grunntilskudd (80 %)
- Resultatbasert tilskudd (20 %)
- Utviklingsmidler

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

I tillegg kan det bevilges midler til nye studieplasser over statsbudsjettet. I 2018 ble det fordelt 639 nye studieplasser etter søknad fra fylkeskommunene. I 2019 var det ikke gjort politiske prioriteringer over statsbudsjettet til nye studieplasser. De nye studieplassene i 2018 kunne gå til nye tilbud, eller økning av eksisterende tilbud innen helse eller teknologi. I den videre fordelingen av nye studieplasser i den enkelte fylkeskommune var det mulig å endre prioritering av fagretningene (helse og teknologi), men dette må da begrunnes.

Grunntilskudd

Grunntilskuddet er et fast og stabilt tilskudd til fylkeskommunene som består av 80 % av det opprinnelige tilskuddet under de tre finansieringsordningene nevnt over. Grunntilskuddet kan økes dersom man får nye studieplasser. Grunntilskuddet kan også reduseres dersom en fylkeskommune viser nedgang i studenttall over tid.

Resultatbasert tilskudd

Det resultatbaserte tilskuddet er 20 % av den totale rammen til fagskolesektoren i 2018, og er fordelt til fylkeskommunene basert på snittproduksjonen av studiepoengsenheter (60 stp) i årene 2014, 2015 og 2016. Denne beregningen ble valgt fordi det ville gjenspeile produksjonen over noe tid. Noen fylkeskommuner fikk mindre tilskudd enn før, mens noen fikk mer med bakgrunn i denne omfordelingen. Fra og med 2019 vil andelen av det resultatbaserte tilskuddet som den enkelte fylkeskommune fikk i 2018 videreføres, men med en økning eller reduksjon avhengig av antall studiepoengsenheter produsert to år før med utgangspunkt i den tidligere snittproduksjonen.

Dersom fagskoler som får offentlig støtte totalt øker antall studiepoengsenheter vil det bli gitt økt finansiering. Det vil si at det resultatbaserte tilskuddet har en åpen ramme, i motsetning til tidligere der rammen var lukket og det kun ble gjort en omfordeling mellom fylkeskommunene i forhold til antall studenter.

Utviklingsmidler

Som oppfølging av stortingsmeldingen om fagskole vil det årlig bevilges utviklingsmidler til fagskolesektoren. Private og offentlige fagskoler kan søke om utviklingsmidler til følgende formål:

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

- utvikling av nye utdanninger i samarbeid med lokalt og regionalt arbeidsliv
- utvikling av digitale læremidler
- bruk av digital teknologi for læring
- engangsinvestering i utstyr og infrastruktur

I 2019 ble det bevilget 42 mill. over statsbudsjettet til utviklingsmidler. Det er DIKU som behandler søknadene.

Fylkeskommunene sitt ansvar og oppfølging

Etter fagskoleloven har fylkeskommunen ansvar for å ivareta lokalt, regionalt og nasjonalt kompetansebehov. KD formulerer det slik:

Fylkeskommunen har både faglig ansvar for utdanningstilbudet i sitt fylke, og ansvar for å ivareta fylkets kompetansebehov. I tillegg forventer Kunnskapsdepartementet at fylkeskommunene ser utdanningstilbudene i sammenheng på tvers av fylkene, og sørger for at fagskoler som har opptaksgrunnlag nasjonalt eller i flere fylker også får ivaretatt dette.

Forum for fylkesutdanningsjefer (FFU) sin kompetansegruppe for forvaltning av fagskolesektoren arbeider sammen med de øvrige fylkeskommunene for å etablere felles årshjul og grunnprinsipper for tilskuddsordningen. Målet er at fylkeskommunene innretter seg noe lunde likt, slik at fagskoler skal oppleve forutsigbarhet på tvers av fylkene.

I forbindelse med regionreformen og kompetansereformen – Lære hele livet, skal fylkeskommunene ta en større rolle i å kartlegge kompetansebehov i regionene, og å arbeide for å imøtekomme disse. Fagskoleutdanningen er forventet å få en sentral rolle i kompetansereformen.

KD arbeider også med en ny forskrift med retningslinjer for tilskuddsforvaltningen.

Utfordringer med den nye tilskuddordningen

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

I etableringen av den nye finansieringsordningen har det vært flere uklarheter for fylkeskommunene. Dette skyldes nok hovedsakelig at begrepsbruk og rutiner fra tidligere tilskuddsordning har farget ens forståelse av den nye modellen. Kunnskapsdepartementet har fulgt opp informasjonsbehovet fylkeskommunene har hatt, og det har vært svært god dialog. Finansieringsordningen holder nå på å sette seg mer og mer, og den er en betraktelig forbedring av tidligere modeller, men likevel ser en noen utfordringer som det kan jobbes videre med.

Utfordringer som kan jobbes videre med:

- Inngangen til ny finansieringsmodell var ulik for fylkeskommunene. Den totale nasjonale tilskuddsrammen i 2018 var beregnet ut i fra summen av de tre tidligere finansieringskildene i 2017, pluss prisvekst. Den største potten som var under rammetilskuddet til fylkeskommunene fra KMD var i 2017 fordelt til fylkeskommunene med bakgrunn i studenttall i 2015. Det vil si at den andelen med grunntilskudd som den enkelte fylkeskommune fikk i 2018, baserte seg på studenttall i 2015. Noen fylkeskommuner kom her uheldig ut, fordi de har hatt en økning i studenter mellom 2015 og 2018 som det ikke er gitt uttelling for.
- Under ordningen med nye studieplasser har noen fylkeskommuner startet opp færre studieplasser enn de fikk tilskudd til, mens noen har startet opp flere. Det er noe uklart om det vil bli en omfordeling etter noe tid dersom man fortsatt ikke fyller opp plassene. I tillegg er det uklart om de fylkeskommunene som har økt studenttallet mer vil kunne få økning i grunntilskuddet på et senere tidspunkt.
- Studentsatsen til nye studieplasser er for lav for mange av utdanningene, og det må drøftes hvordan slike tilbud skal finansieres:
  - Egenbetaling fra studenter?
  - Finansierte dyre tilbud med lave tilbud?
  - Egenfinansiering fra fylkeskommunene?
- Rekruttering til fagskoleutdanningene er markedsstyrt både i forhold til studenters og arbeidsgiveres behov. Dette gjør at det kan være vanskelig å beregne økning i kapasitetsbehovet for den enkelte fylkeskommune, og det kan lett bli skjevfordelinger mellom fylkeskommunene. En bør derfor forsøke å skape en mer fleksibel ordning for nye studieplasser, slik at målet om å øke studenttallet nasjonalt blir oppfylt.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

- Det er også noe uklart om vi vil se en ny satsing med nye studieplasser i statsbudsjettet for 2020.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

V-16/19 Kommunikasjonsstrategi 2019-21

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsutvalget

Dato: 22.02.2019

Sak: V-16/19

Hva saken gjelder:

Nasjonalt fagskoleråd skal ifølge mandatet bidra til å utvikle strategier for fagskoleutdanningen som ivaretar den enkeltes, virksomhetenes og samfunnets behov for yrkesrettet kompetanse og læring. Rådet har også ansvar for å arbeide for at fagskoletilbudene fremstår som attraktive utdanningstilbud for dem som ønsker en høyere yrkesfaglig utdanning, og bidra til synliggjøring av fagskoleutdanningen.

I forrige møte diskuterte rådet sentrale mål, målgrupper, kanaler og prioriterte tiltak for rådets kommunikasjon. I forbindelse med budsjettet ble det satt av kroner 250 000 til oppfølging av kommunikasjonsstrategien. Arbeidsutvalget forslår at rådet vedtar Kommunikasjonsstrategi for perioden 2019-2022, og slutter seg til forslag til tiltak/aktiviteter for 2019.

Kommunikasjonsstrategi for Nasjonalt fagskoleråd 2019-2022

Personer med fagskoleutdanning besitter en kombinasjon av praktisk og teoretisk kompetanse som gjør dem attraktive i det norske arbeidslivet. I arbeidslivet er det en rekke spesialiserte kompetansebehov som best løses gjennom en kortere, praktisk og yrkesrettet fagskoleutdanning.

For at flere skal velge å ta fagskoleutdanning, må utdanningene bli bedre kjent og det bør gjøres et aktivt kommunikasjonsarbeid for å oppnå større kjennskap i befolkningen. Det er mange aktører som kan bidra inn i dette arbeidet, men det er naturlig at Nasjonalt fagskoleråd tar rollen som pådriver.

Mål

Nasjonalt fagskoleråd har en rekke langsiktige mål som skal bidra til å løfte fagskoleutdanningene i Norge. Kommunikasjonsstrategien skal bidra til at fagskolerådet oppnår målene, ved å foreslå kommunikasjonsmetoder og kanaler som er hensiktsmessige og effektive. Blant de langsiktige målene til fagskolerådet er det særlig følgende to som bør prioriteres å oppnås gjennom en kommunikasjonsplan.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

- 1) **Synliggjøring av fagskoleutdanningen:** Gjøre fagskoleutdanning allment kjent, og til et attraktivt utdanningsvalg for både ungdom og voksne.
- 2) **Gjøre Nasjonalt fagskoleråd bedre kjent.** Fagskolerådet skal gi råd om høyere yrkesfaglig utdanning i Norge, og rådets standpunkter bør være velkjent blant beslutningstagere, fagskoler og myndigheter.

Målgrupper

For å nå målsettingene er det to overordnede målgrupper man bør forsøke å nå. Innad i disse målgruppene finnes undergrupper som kommunikasjonen bør tilpasses spesifikt til. For eksempel er det ønskelig å nå både unge og voksne potensielle studenter, og det kan ikke regnes med å nå begge grupper med samme kommunikasjonsstrategi. I de fleste tilfeller vil det heller ikke være mulig å treffe hele undergruppen, og i slike tilfeller vil det være nyttig å avgrense målgruppen ytterligere for å optimalisere effekten av et kommunikasjonstiltak.

- 1) **Potensielle studenter og personer som påvirker deres utdanningsvalg**
  - a. Elever i ungdomsskole og videregående opplæring
  - b. Voksne personer med og uten fagbrev som ønsker etter- eller videreutdanning.
  - c. Foreldre
  - d. Karriereveiledere
- 2) **Interessenter**
  - a. Myndigheter/beslutningstakere
  - b. Fagskoler
  - c. Virksomheter
  - d. Forskningsinstitutter

Kanaler for kommunikasjon og løpende kommunikasjonsarbeid

Fagskolerådet bør benytte både sosiale og tradisjonelle medier i sin kommunikasjon eller markedsføring, og det bør bygges opp en god nettside for fagskolerådet. I tillegg foreslås det at nåværende kilder til informasjon om fagskoleutdanning forbedres og forsterkes.

Tradisjonelle medier

Tradisjonelle medier bør benyttes for å oppnå begge de overnevnte målene. Det er i hovedsak de eldre målgruppene som vil nås gjennom tradisjonelle medier, henholdsvis voksne

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

potensielle studenter, foreldre og rådgivere. I mediasaker bør positive sider ved fagskoleutdanning fremheves, og *rollemodeller* som har valgt fagskoleutdanning bør løftes frem. Dette har gitt positive resultater i lignende rekrutteringsprosjekter. I tillegg bør Nasjonalt fagskoleråd være avsender for mediasaker som selges inn. Slike saker vil dermed bidra til både å øke synligheten til fagskoleutdanning, samt fremme Fagskolerådet ovenfor målgruppen av interessenter. Det bør være en ambisjon at det lages medieinnsalg i tradisjonelle medier i løpet av et år, der Nasjonalt fagskoleråd er avsender.

Relevante anledninger/nyhetsknagger for innsalg av saker:

- I perioden før søknadsfrist til fagskoler 15. april
- Når svar om opptak sendes ut til enkeltstudenter
- Ved semesterstart

Digital kommunikasjon

Når man søker på "Fagskoleutdanning" på Google er det stort sett relevant informasjon som kommer opp. Foruten annonser for utvalgte fagskoler, kommer **vilbli.no** og **utdanning.no** høyt opp i slikt søk. Vi vet at disse to nettsidene er kilder som brukes i utstrakt grad av unge for å oppsøke informasjon om utdanning og karrierevalg. Begge sider presenterer fagskoleutdanning på en informativ måte, men har til felles at det er en relativt klinisk fremstilling, med et minimum av det man trenger å vite om innhold, opptak, studietilbud o.l. Utdanning.no har ofte mer utfyllende informasjon for andre utdanningsretninger, med rollemodellintervjuer, grafikk og informasjon om lønn. Det vil derfor være en fordel å samarbeide med utdanning.no for å øke synligheten til fagskoleutdanning på deres sider. Her kan to sentrale målsettinger være:

1. **Øke synligheten til fagskoler gjennomgående på sidene:** Der yrkesfagstudier løftes frem bør også høyere yrkesfaglig utdanning være synlig som videreutdanning. Der ingeniørutdanning omtales bør fagskole løftes frem som en mulig utdanningsvei.
2. **Produsere mer innhold om fagskoleutdanninger og yrker:** Gjøre rollemodellintervjuer og produsere artikler som viser frem hvordan det faktisk er å gå på fagskole.

Egen nettside

Når det skal bygges en egen nettside for fagskolerådet er det nærliggende å avgrense hvilken funksjon denne siden bør ha. Det bør ikke være et mål å konkurrere om oppmerksomhet med andre potensielt gode kilder for informasjon, som utdanning.no. Nettsiden må allikevel stå

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

godt alene, ha et enkelt design og det må være lett å finne frem til rett informasjon. Den må være like godt lesbar på mobil som på pc, slik at den er brukervennlig for mottakere. Nettsiden bør være en portal, ikke en plattform. Følgende tre sentrale funksjoner bør ivaretas av ny nettside:

- 1. Plattform for delbart/eget innhold:** en god måte å spre informasjon er å produsere egne artikler og innhold som kan deles og sponses på sosiale medier og i søkemotorer. Siden til fagskolerådet bør være tilrettelagt for å skape og dele eget innhold.
- 2. Enkel og korrekt informasjon om fagskoleutdanning:** siden bør være en kilde til enkelt og rett informasjon om fagskoleutdanning. Det bør ikke være utfyllende på samme måte som utdanning.no, men henvise videre til gode kilder for informasjon om enkeltretninger og lignende.
- 3. Informasjon og transparens for Nasjonalt fagskoleråd:** Sakspapirer, sammensetning, kontakt og annen relevant informasjon om fagskolerådet bør gjøres tilgjengelig på siden.

Nyhetsbrev

Det kan vurderes å opprettholde utsendelse av nyhetsbrev for å gjøre Nasjonalt fagskoleråd mer kjent ovenfor myndigheter og sektoren for øvrig. Det bør opprettholdes under gitte forutsetninger: 1) at det ikke krever utstrakt ressursbruk å produsere nyhetsbrevet (andre tiltak bør i så fall prioriteres). Og 2) at det gjennomføres en målrettet kampanje for å få relevante interessenter til å melde seg på nyhetsbrevet.

Sosiale medier

Bruk av sosiale medier er grunnleggende for å nå spesielt den yngre målgruppen. Det er viktig at kommunikasjonen som formidles er skreddersydd til publikummet, og at innholdet som produseres er relevant og av høy kvalitet. Det er avgjørende at sosiale medier ikke brukes som en informasjonskanal, men som en plattform for å ha en dialog med publikum. Målet med sosiale medier er ikke bare å spre kunnskap, men snarere å inspirere, skape nysgjerrighet og begeistre.

I satsningen på sosiale medier må det legges vekt på å produsere video. Video er et svært effektivt virkemiddel som engasjerer i sosiale medier, og som er favorisert av plattformenes algoritmer. Korte, gode videosnutter med tekst treffer bredere og bedre enn bilder og tekst alene. Også live-sendinger er foretrukket, men det må gjøres en grundig vurdering på om publikummet er genuint interessert i å se hva som blir sendt direkte. Annonsering på sosiale

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

medier er også hensiktsmessig, og kan gjøres uten å ha en aktiv konto på plattformen. Det anbefales å kun ha en aktiv konto på Facebook, men å annonsere via både Facebook, Instagram og Snapchat. Å ha en aktiv konto innebærer å kontinuerlig publisere innhold og moderere innlegg. Det bør være høy takhøyde for sletting av kommentarer, og Vær Varsom-plakaten kan være et gunstig dokument for redaktøren å forholde seg til.

Innhold bør publiseres relativt ofte for å opprettholde rekkevidde og publikums interesse. Likevel skal ikke satte mål for publisering være så viktig at det går på bekostning av kvaliteten på innholdet. Om innlegget inkluderer personer anbefaler vi å tagge dem. Språk bør være tydelig, og emojis må brukes med måte. Krediter alltid bilder om de ikke er selvprodusert eller merket for gjenbruk, og etterspør tillatelse fra foresatte dersom barn er avbildet. Husk å starte innlegget med en kort setning, gjerne tall, spørsmål og annet som fanger oppmerksomhet. Det anbefales ikke å bruke emneknagger til denne kommunikasjonsstrategien.

Eksempler av innhold på Facebook kan være:

- Film: En rollemodells historie (utdanningsvalg, opplevelse av fagskolen, jobbhverdag)
- Artikkel: 5 ting du kanskje lurte på om fagskole
- Avstemming: Hva tror du denne arbeidsgiveren foretrekker? Praktisk erfaring og teoretisk kompetanse // teoretisk kompetanse
- Film: Line (34) kombinerer jobb og fagskole på kveldstid
- Fun fact med bilde: Visste du at norske bedrifter trenger flere personer med fagskoleutdanning?
- Artikkel: 3 grunner til å velge fagskole
- Film: Hvordan er fagskole lagt opp?

Tiltak/aktiviteter i 2019

Interessentanalyse

Det bør gjøres en kartlegging av relevante interessenter og samarbeidspartnere for Nasjonalt fagskoleråd. Disse bør deretter brukes aktivt i kommunikasjonsarbeidet til rådet, for eksempel når kampanjer og annet innhold skal deles på sosiale medier.

Bygge ny nettside

Det bør igangsettes oppbygging av en portal hos DIKU, som følger de sentrale premisser som angitt over.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

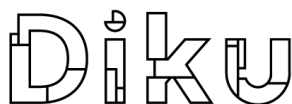

Rollemodellbank

Bruk av rollemodeller bør gjennomsyre kommunikasjonsaktiviteten til Nasjonalt fagskoleråd. Det bør derfor lages en oversikt over aktuelle entusiastiske rollemodeller som står parat når det er behov for eksempler i mediesaker og sosiale medier.

Kampanje: Rollemodellfilmer

Andre foreslåtte kampanje er filmer med rollemodeller, der man for eksempel følger rollemodellen i hverdagen. Rollemodellen kan for eksempel fortelle om sin opplevelse av fagskole, hvordan de tok valget for å studere ved fagskole, hvordan de har lagt opp studieløpet og hvordan de har det på jobb. Produksjonskostnaden av en slik film vil være relativt lav, men det anbefales at den annonseres med minimum 10 000 kroner. Om det produseres flere filmer bør det bli lagt vekt på at rollemodellene har ulik bakgrunn og har tatt ulike valg.

 Direktoratet for
internasjonalisering
og kvalitetsutvikling
i høyere utdanning

Notat

 Vår dato
21.02.2019

 Vår referanse
19/00057-5

 Vår saksbehandler
Margrete Søvik, tlf. +47 900 43 656
Margrete.sovik@diku.no

Dette notatet gir en beskrivelse av fagskolestudentenes bakgrunn etter kjønn og alder, fordelt på fagfelt. Notatet inkluderer også oversikt over antall og andel utenlandske studenter, samt en oversikt over fagskoler som har tre eller flere studenter med utenlandsk statsborgerskap.

1. Fagskolestudenter etter kjønn og fagfelt

Det er en overvekt av menn blant fagskolestudentene, men andelen kvinner har gått noe opp i perioden 2016 til 2018. I 2018 var 43,7 prosent av fagskolestudentene kvinner.

Det er stor kjønnsmessig ubalanse innenfor de ulike fagfeltene, med unntak av primærnæringsfagene. Størst andel menn er det innenfor naturvitenskapelig fag, håndverksfag og tekniske fag, 92,7 prosent i 2018. Størst andel kvinner er det innenfor helse, sosial- og idrettsfag, 89,9 prosent i 2018. Den kjønnsmessige ubalansen holder seg relativt stabil i perioden 2016-18.

Tabell 1 Fagskolestudenter etter kjønn og fagfelt 2016, 2017, 2018

	2016		2017		2018	
	Mann	Kvinne	Mann	kvinne	Mann	Kvinne
Humanistiske og estetiske fag	27,5	72,5	31,6	68,4	29,1	70,9
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk			14,3	85,7	16,0	84,0
Samfunnsfag og juridiske fag	72,0	28,0	67,3	32,7	70,2	29,8
Økonomiske og administrative fag	21,6	78,4	25,6	74,4	23,9	76,1
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	94,1	5,9	94,1	5,9	92,7	7,3
Helse-, sosial- og idrettsfag	9,7	90,3	9,9	90,1	10,1	89,9
Primærnæringsfag	44,0	56,0	53,1	46,9	50,0	50,0
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	82,1	17,9	80,1	19,9	79,3	20,7
Uoppgitt fagfelt	64,0	36,0				
Sum	58,3	41,7	57,4	42,6	56,3	43,7

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

2. Fagskolestudenter etter alder og fagfelt

Det er stor aldersmessig spredning blant fagskolestudentene. Gruppen 20 til 29 år dominerer. Litt mer enn halvparten av studentene (51,6 prosent) befinner seg i denne kategorien. Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag utgjør den største gruppen innenfor alle alderskategoriene.

Tabell 2 Fagskolestudenter etter alder og fagfelt, andel av totalt antall studenter 2018

	Under 20	20-29	30-39	40-49	Over 50	Total
Humanistiske og estetiske fag	1,3	8,2	1,0	0,3	0,4	11,2
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	0,0	0,1	0,5	0,6	0,3	1,5
Samfunnsfag og juridiske fag	0,1	1,2	0,1	0,0	0,0	1,4
Økonomiske og administrative fag	0,1	3,9	3,3	1,4	0,6	9,2
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	0,5	26,4	11,6	3,9	0,9	43,4
Helse-, sosial- og idrettsfag	0,0	5,6	7,4	7,6	3,6	24,2
Primærnæringsfag	0,0	0,4	0,2	0,2	0,1	1,0
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	0,5	5,7	1,3	0,5	0,1	8,1
Sum	2,5	51,6	25,3	14,5	6,1	100,0

3. Fagskolestudenter med utenlandsk statsborgerskap

Det store flertallet av fagskolestudenter er norske statsborgere. Andelen lå på 97,4 prosent både i 2017 og 2018. Noroff fagskole AS har, med unntak av ett år, flest studenter med utenlandsk statsborgerskap i perioden 2011 til 2018. Skolen har studiesteder i Oslo, Bergen, Stavanger og Kristiansand (samt nettstudier).

Tabell 3 Studenter med utenlandsk statsborgerskap, antall og andel

Statsborgerskap	Antall		Andel	
	2017	2018	2017	2018
Norsk statsborgerskap	15276	16259	97,4	97,4
Annet statsborgerskap	414	442	2,6	2,6

Tabell 4 fagskoler med tre eller flere studenter som er utenlandske statsborgere¹

¹ Kategorien «øvrige» er sum av skoler med færre enn 3 utenlandske statsborgere. Aggregert pga. personvern hensyn

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

Fagskole	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Noroff Fagskole AS	15	19	16	10	29	38	56	95
AOF Norge						3	6	28
Folkeuniversitetets helsefagskole	0	6	10	6	6	6	13	23
Hald Internasjonale Senter	5	10	7	10	16	24	19	21
Pilot Flight Academy AS	3	0		17	22	20	19	15
Beverage Academy AS		0	3	3	0	7	4	9
Fagskolen i Hordaland								4
Treider Fagskoler AS				0	6	4	9	4
Einar Granum Kunstfagskole	0			0	0	0	4	3
Fagskole Helse og miljø			6	14	4	10	7	3
AOF Hordaland - Sogn og Fjordane		3	0	7	9	0	5	3
Øvrige	162	143	127	154	186	213	249	234

4. Fagskolestudentenes opptaksgrunnlag

De fleste fagskolestudentene søkte i 2018 opptak på grunnlag av yrkesfaglig utdanning og relevante fag/svennebrev/vitnemål (60,1 prosent). Rundt en fjerdedel (25,3 prosent) har søkt på grunnlag av generell studiekompetanse.

Tabell 5 Fagskolestudentene etter opptaksgrunnlag og fagfelt. Antall og andel 2018²

	Antall					Andel				
	ANN	GSK	REA	YRK	Total	ANN	GSK	REA	YRK	Total
Humanistiske og estetiske fag	330	1245	220	70	1865	2,0	7,5	1,3	0,4	11,2
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk			55	195	250	0,0	0,0	1,2	1,2	2,3
Samfunnsfag og juridiske fag	20	205	5	10	240	0,1	1,2	0,0	0,1	1,4
Økonomiske og administrative fag	45	755	405	335	1540	0,3	4,5	2,4	2,0	9,2
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	230	1540	180	5300	7250	1,4	9,2	1,1	31,7	43,4
Helse-, sosial- og idrettsfag	15	75	510	3435	4035	0,1	0,4	3,1	20,6	24,2
Primærnæringsfag		20	20	130	170	0,0	0,1	0,1	0,8	1,0
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	150	380	245	570	1345	0,9	2,3	1,5	3,4	8,1
Sum	795	4220	1640	10045	16700	4,8	25,3	9,8	60,1	100,0

²Opptaksgrunnlag angir den enkelte students opptaksgrunnlag. Gyldige verdier:

GSK: Generell studiekompetanse. Personer som har fullført og bestått 3-årig videregående utdanning ved et studieforberedende program eller fagopplæring med fag-/svennebrev med allmennfaglig påbygning eller som har yrkespraksis og utdanning etter 23/5 regelen og som oppfyller bestemte fagkrav, jf. Samordna opptaks oversikt.

REA: Realkompetanse. Personer som ikke oppfyller det formelle opptakskravet kan tas opp på bakgrunn av realfagskompetanse. En søkers realfagskompetanse skal vurderes med utgangspunkt i søkers totale kvalifikasjoner (relevant yrkeserfaring, utdanning, deltakelse i organisasjoner med mer). Søkere som ønsker å bli realkompetansevurdert må ha en alder som er minst normalalderen for fullført aktuell videregående opplæring (19 år)

YRK: Yrkesfaglig kompetanse. Personer som søker på grunnlag av yrkesfaglig utdanning og relevante fag-/svennebrev og vitnemål.

ANN: Annet kompetansegrunnlag.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

D-18/19 Fagskolenes rolle i Kompetansereformen

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsutvalget

Dato: 22.02.2019

Sak: D-18/19 - 2019

Hva saken gjelder:

Regjeringen har igangsatt en kompetansereform i arbeidslivet for at ingen skal gå ut på dato og at flere skal kunne stå i jobb lenger. Målet er at flere skal være kvalifisert for et arbeidsliv som endres av digitalisering og ny teknologi. Det er signalisert at det vil komme en stortingsmelding om dette i 2020. Det er flere sentrale utvalg som jobber med tematikk som berører reformens formål. Herunder blant annet:

- Kompetansebehovsutvalget som skal utrede hvilken kompetanse norsk arbeidsliv vil trenge i fremtiden
- Markussen-utvalget som skal gi et bedre kunnskapsgrunnlag om markedet for etter- og videreutdanning i Norge
- Livsoppholdsutvalget som har utredet modeller for inntektssikring slik at flere voksne kan fullføre opplæring på grunnskole- og videregående nivå
- Sysselsettingsutvalget som skal analysere sysselsettingsutviklingen i Norge og foreslå tiltak som kan bidra til at flere kommer i arbeid, at flere får utnyttet sin arbeidsevne, og at færre får unødig langvarige stønadsforløp eller faller utenfor arbeidslivet på en varig stønad.

Nasjonalt fagskoleråd skal ifølge mandatet bidra til å utvikle rammer og strategier for fagskoleutdanningen som ivaretar den enkeltes, virksomhetenes og samfunnets behov for yrkesrettet kompetanse og livslang læring. Fagskolens rolle i Kompetansereformen er også prioritert sak for rådet i 2019.

Med bakgrunn i en sammenstilling av noen sentrale utfordringer for fagskolene, bes Nasjonalt fagskoleråd diskutere aktuelle reformtiltak for fagskolene.

Etter- og videreutdanning ved fagskolene:

I en rapport fra 2015 kartla NIFU alle tilbydere av etter- og videreutdanning på tvers av sektorer i Norge. Rapporten trekker fram at både offentlige og private fagskolene oppgir i nokså høy grad at etter- og videreutdanning er et satsingsområde for sin fagskole, og at det

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

lokale arbeidslivets behov for etter- og videreutdanning i stor grad blir lagt til grunn for etableringen av nye tilbud. Det varierer om det er fagskolen selv, fylkeskommunen, kommunen eller virksomheter som tar initiativ til samarbeid om utvikling av EVU-tilbud (Tømte m. fl., 2015).

Av 69 fagskoler som ble intervjuet i forbindelse med arbeidet, oppgav 70 prosent at de hadde tilbud som de anså som etter- og/eller videreutdanning i 2014. 30 prosent oppgav at fagskolen ikke hadde slike tilbud. I denne sammenhengen forstås videreutdanning som utdanning forankret i godkjent læreplan, avsluttet med eksamen og/eller formell vurdering. Etterutdanning forstås som opplæring i emne, kurs eller tverrfaglig program innenfor skolens læreplanramme, som ikke avsluttes med eksamen og/eller formell vurdering.

Rapporten viser forskjeller mellom de private og de offentlige fagskolene når det gjelder hvor mange årsverk som er knyttet til utvikling og drift av tilbud innenfor etter- og videreutdanning. Gjennomsnittet var omtrent 13 årsverk ved de offentlige fagskolene. Hos de private fagskolene var det gjennomsnittlig litt opptil tre årsverk.

Det var en betydelig høyere andel fagskoler som tilbød fag innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag og helse-, sosial- og idrettsfag, sammenlignet med andre fagområder.

Tabell 5.5 Innenfor hvilke(t) fagområde(r) ble det gitt etter- og/eller videreutdanning ved fagskolen i 2014? Organisert etter eierskap.

	Offentlig (N=24)	Privat (N=21)	Alle (N=45)
Humanistiske og estetiske fag	0 %	5 %	2 %
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	4 %	0 %	2 %
Samfunnsfag og mediefag	0 %	5 %	2 %
Økonomiske og administrative fag	4 %	14 %	9 %
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	63 %	19 %	42 %
Helse-, sosial- og idrettsfag	38 %	48 %	42 %
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	13 %	5 %	9 %
Primærnæringsfag	8 %	5 %	7 %
Annet	4 %	14 %	9 %

Utfordringer:

I NIFUs undersøkelse fra 2015 oppgir fagskolene at det særlig er mangel på økonomiske ressurser, mangel på tid og endringer i nasjonale prioriteringer som utgjør hindringer for utvikling av etter- og videreutdanningstilbud (Tømte et al 2015).

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

Tabell 5.15 I hvilken grad møter fagskolen ulike hindringer i utviklingen av etter- og videreutdanningstilbud? Gjennomsnitt på en skala fra 1 Ikke i det hele tatt – 4 I svært stor grad, etter eierskap

	Offentlig	Privat	Alle
Mangler økonomiske ressurser	3,6	2,9	3,2
Mangler faglige ressurser	2,3	2,1	2,2
Mangler administrativt støtteapparat	2,6	2,0	2,3
Mangler relevante samarbeidspartnere	2,2	1,9	2,0
Mangler infrastruktur (simulatorer, laboratorier, verksteder osv.)	2,5	1,5	2,0
Mangler tid	3,0	2,8	2,9
Mangler etterspørsel	2,1	2,1	2,1
Endringer i nasjonale prioriteringer	3,0	2,8	2,9
Annet. Spesifiser kort i boksen nedenfor	2,1	2,1	2,1
N	19-20	16-17	35-37

I 2018 lagde Kompetanse Norge også en [kunnskapsoppsummering av markedet for etter- og videreutdanning](#) og et [notat om anbefalinger for et mer velfungerende etter- og videreutdanningsmarkedet](#). For å oppsummere trekker Kompetanse Norge fram at følgende områder er utfordrende i etter- og videreutdanningsmarkedet:

- **Ressurser og rammebetingelser.** Å iverksette eller opprettholde samarbeidskonstellasjoner kan være ressurskrevende. Ressurstilgang og insentivsystemer kan være en barriere for å investere i etter- og videreutdanning, både for opplæringstilbydere, virksomheter og kompetansetilretteleggere.
- **Asymmetrisk eller manglende informasjon.** Flere av aktørene i etter- og videreutdanningsmarkedet kjenner ikke godt nok til hverandre. Informasjonsutfordringen kan også handle om at det mangler egnede arenaer for samarbeid.
- **Uforutsigbar etterspørsel.** Opplæringstilbyderne kan oppleve etterspørselen etter etter- og videreutdanning fra arbeidslivet som ustabil og sårbar for endringer, noe som gjør risikoen ved å utvikle slike tilbud høyere.
- **Manglende forankring.** Manglende forankring kan både henge sammen med ressurser og tilgang på relevant personell og hvordan man jobber med etter- og videreutdanning internt i virksomheter og opplæringsinstitusjoner.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

- **Barrierer for deltakelse.** Arbeidstakere kan oppleve hindringer for å delta i etter- og videreutdanning, for eksempel mangel på tid og overskudd.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

V-21/19 Høring Forslag fra arbeidsgruppe som har foretatt en gjennomgang av tilskuddsordningen for studentboliger

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsutvalget

Dato: 22.02.2019

Sak: V-21/19 - 2019

Hva saken gjelder:

Nasjonalt fagskoleråd har mottatt [høring vedr. forslag fra arbeidsgruppe som har foretatt en gjennomgang av tilskuddsordningen for studentboliger](#).

Rådet bes ta stilling til om rådet skal avgi høringssvar og eventuelt nedsette en arbeidsgruppe for å utarbeide dette.

D-23/19   Nasjonale fagråd - videre prosess

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsutvalget

Dato: 22.02.2019

Sak: D-23/19

Nasjonale fagråd - videre prosess

Hva saken gjelder:

Nasjonalt fagskoleråd har hatt en omfattende prosess knyttet til arbeidet med ny struktur i høyere yrkesfaglig utdanning. Arbeidet startet da Nasjonalt fagskoleråd fikk et tydelig oppdrag fra Kunnskapsdepartementet om å styrke sekretariatsfunksjonen og nasjonal koordinering av sektoren.

Høsten 2018 gjennomførte rådet en større prosess for å utarbeide mandat for nasjonale fagråd og samle eksisterende utvalg og sekretariatsfunksjonen for disse. Arbeidet ble gjort etter ønske fra Kunnskapsdepartementet. En slik styrking måtte ifølge departementet bli et spleiselag mellom KD og sektoren.

I etterkant av møtet mellom Nasjonalt fagskoleråd og Kunnskapsdepartementet 27.11.2018, sendte Nasjonalt fagskoleråd en henvendelse der det ble bedt om tilbakemelding på utkastet til mandat for nasjonale fagråd og finansieringen av sekretariatsfunksjonen.

Kunnskapsdepartementet har nå gitt en tilbakemelding, hvor det understrekes at sekretariatet i DIKU er etablert for å støtte opp under det nasjonale fagskolerådets arbeid. Det vises blant annet til at Fagskolerådet ved behov kan samle de nasjonale fagrådene på en felles arena for dialog, men departementet understreker at dette ikke skal etableres som en fast struktur, og at Fagskolerådet og de nasjonale fagrådene er separate organer. Dersom de nasjonale fagrådene har behov for praktisk bistand til å drifte sin møtevirksomhet kan fagskolerådets sekretariat bistå med praktisk tilrettelegging slik at fagrådenes møter kan gjennomføres på en god måte. Det innebærer ikke utredning av saker for fagrådene og saksforberedelse til møter i fagrådene. Utredning av saker og saksforberedelse for de fagrådene må aktørene i fagrådene stå for og finansiere.

Rådet bes derfor diskutere videre prosess for å etablere nye fagråd og videreføre arbeidet i de eksisterende fagrådene på en egnet måte.

Arbeidsutvalget ønsker også å diskutere et forslag fra Nasjonalt utvalg for teknisk fagskoleutdanning (NUTF). Utvalget ønsker at det åpnes for at også nasjonale utvalg og

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

fagråd kan søke utviklingsmidler, primært med tanke på utvikling og revidering av nasjonale planverk. Vi viser til eget vedlegg vedrørende dette.

Vedlegg:

Brev fra Kunnskapsdepartementet. Datert 15.02.2019. (ref. 17/470-65).

Sak 69/18 – Mandat for Nasjonale fagråd, vedtatt av Nasjonalt fagskoleråd 18.11.2018

Fremleggsnotat fra NUTF vedr. ønsket om endret regelverk for utviklingsmidler.

D-23/19-2 - Vedlegg til Sak: D-23/19

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Nasjonalt utvalg for teknisk fagskoleutdanning (NUTF)

Dato: 19.02.2019

Vedlegg til Sak: D-23/19

Fagskoleloven av 2003 flyttet ansvaret for planverk i fagskolen fra myndighetene til utdanningstilbyderne. For å sikre en nasjonal standard for fagskoletilbudene, tok partene i arbeidslivet, skoleeier og fagskolene initiativ til å få etablert nasjonale utvalg med ansvar for å utarbeide felles nasjonale planer og nasjonal standard.

Nasjonalt utvalg for teknisk fagskoleutdanning (NUTF) ble grunnlagt i februar 2004. Utvalget har aldri hatt egen økonomi, og læreplanarbeid og annet utviklingsarbeid har vært utført på dugnad. Utvalget har i dag flere og tjue planer i sin portefølje.

Drøye to år senere ble *Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag (NUFHO)* grunnlagt. Da det i Kompetanseløftet 2015 og i statsbudsjettet for 2007 fra HOD var gitt klare føringer om en prioritering av fagskoleutdanning innen helse- og sosialfag, fikk utvalget mulighet til jevnlig å søke midler til nasjonal læreplanutvikling gjennom Helsedirektoratet. Utvalget eier i dag flere nasjonale planer som enten er nyutviklet, eller reviderte utgaver av tidligere anbefalte planer. Da oppvekstfeltet senere ble tillagt utvalget, måtte en se seg om etter andre finansieringskilder, da dette lå på utsiden av Omsorgsplan 2015. Med tilskudd fra Fagforbundet og Kunnskapsdepartementet ble det mulig å utvikle noen få planer på oppvekstområdet. Senere har også Utdanningsdirektoratet bidradd.

I februar 2016 ble den maritime delen av NUTF skilt ut som eget utvalg og fikk navnet *Nasjonalt utvalg for maritim fagskoleutdanning (NUMF)*. Utvalget har, basert på midler fra MARKOM2020 som er et utviklingsprosjekt for maritim kompetanse etablert av Kunnskapsdepartementet i samarbeid med Handels- og næringsdepartementet i 2011, utviklet et maritimt planverk med utgangspunkt i den internasjonale STCW-konvensjonen.

Omlegging av finansieringsordningen har gjort at NUFHO ikke lenger kan søke midler fra Helsedirektoratet. NUTF har som sagt aldri hatt noen finansiering og dugnadsånden er så godt som borte.

Til sammen rår altså disse tre utvalgene over et stort antall nasjonale planer som har et jevnlig behov for vedlikehold. I tillegg er det hele tiden til stede et behov for å utvikle planer på nye områder. Om utvalgene/fagrådene fremover kunne bli gitt muligheten til å søke utviklingsmidler direkte, ville dette definitivt stryket kvaliteten på skoleslaget.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

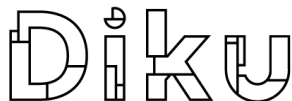

Nasjonale planer bidrar til en nasjonal koordinering av det enkelte utdanningstilbud og inneholder kjennetegn og indikatorer som skal bidra til å sikre kvaliteten på utdanningene. I utdanningstilbud basert på nasjonale planer, er definerte læringsutbyttebeskrivelser førende og navnet på studiet bør være «beskyttet». Nasjonale planer må være under kontinuerlig utvikling og bidra til at arbeidslivets behov, myndighetenes retningslinjer, bestemmelser og forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning følges.

Manglende eller utdaterte nasjonale planer vil føre til at hver tilbyder utvikler sine egne utdanninger med til dels samme innhold, men med forskjellig navn – eller motsatt, noe som igjen vil gå utover studentenes mobilitet mellom tilbydere og at arbeidslivet ikke kjenner igjen utdanningene.

Forslag:

Det åpnes for at også nasjonale utvalg og fagråd kan søke utviklingsmidler, primært med tanke på utvikling og revidering av nasjonale planverk.

Direktoratet for
internasjonalisering
og kvalitetsutvikling
i høyere utdanning

Notat

Vår dato

19.02.2019

Vår referanse

19/00145-1

Vår saksbehandler

Carl Endre Espeland, tlf. +47 475 07 420

carl.espeland@diku.no

Til: Nasjonalt Fagskoleråd

Kopi til

Innspill fra Nasjonalt Fagskoleråd ifm. tilstandsrapporten for fagskoler 2019

Hva saken gjelder:

Diku har fra og med 2019 overtatt ansvaret for utarbeidelse av Tilstandsrapport for fagskolene. For å sikre at rapporten blir verdifull for sektoren, og for å sikre god utvikling av rapporten på både kort og lang sikt, ønsker DIKU innspill fra Nasjonalt fagskoleråd med utgangspunkt i spørsmålene under. DIKU trenger ikke nødvendigvis en enhetlig uttalelse fra rådet, men vel så gjerne de ulike synspunkt og meninger som representantene i rådet og partene de representerer har.

- Har dere noen synspunkt på tilstandsrapporten fra 2017 som dere vil løfte frem nå som vi skal i gang med en ny?
- Har dere noen spesifikke ønsker/synspunkt med tanke på den kommende rapporten (gitt de data som er tilgjengelig)
- Synspunkt på satsinger/tema som bør løftes frem?
- Tema/satsinger som bør legges inn i en mer langsiktig plan for arbeidet med tilstandsrapporten?

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

Lenke til [Tilstandsrapport for Fagskoler 2017](#)

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

D-26/17 Fagskolekonferanse 8. november 2019

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsutvalget

Dato: 22.02.2019

Sak: D-26/19 - 2019

Bakgrunn for saken:

I 2019 tildelingsbrevet til Diku står det følgende: Diku skal samarbeide med Nasjonalt fagskoleråd om planlegging og gjennomføring av en fagskolekonferanse.

Status:

Dato og by er bestemt, fredag 08. november i Oslo.

Diku har sendt en invitasjon til ministeren om å åpne konferansen, samt dele ut utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning.

Til diskusjon:

1. Målgruppe
2. Innspill til form på konferansen
3. Innspill til faglig program
4. Innspill til innledere
5. Opprette en konferansearbeidsgruppe

30/19 Eventuelt

Høring om forskrift om studier, opptak og eksamen ved MedLearn

Mottagere ihht høringsliste

Oslo, 21.februar 2019

Høring om forskrift om studier, opptak og eksamen ved MedLearn AS

MedLearn AS sender med dette ut styrebehandlet utkast til forskrift om studier, opptak og eksamen ved MedLearn AS.

Bakgrunnen for revidert forskrift er endringer i lov 8. juni 2018 nr. 28 om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) §§ 16, 21, 24 og 20.

Høringsinstansene bes om å vurdere MedLearn AS sitt utkast til forskrift.

Høringsfristen er satt til torsdag **4.april 2019**.

Høringsuttalelsene bes sendt på e-post til post@medlearn.no, og merkes i emnefeltet med «Høringsuttalelse forskrift».

Eventuelle spørsmål kan rettes til adm.dir/reaktor Wenche Halvorsen på e-post wh@medlearn.no eller på telefon 920 30 827.

Vennlig hilsen

MedLearn AS

Wenche Halvorsen, adm. dir.

Høringsinstanser:

- Organisasjon for norske fagskolestudenter (ONF)-post@fagskolestudent.no
- Studentrådet til MedLearn- studentraad@medlearn.no
- Nasjonalt fagskoleråd- postmottak@kompetansenorge.no

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

- VIRKE- v/seniorrådgiver Tormod Skjerve
- Nasjonalt Kunnskapssenter for barnehage
- MedLearn sin klagenemnd
- Lærere ved MedLearn
- Legges ut på www.medlearn.no

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

Forskrift om fagskoleutdanning ved Medlearn AS

Fastsatt av styret ved Medlearn AS 12.september 2018 med hjemmel i lov om høyere yrkesfaglig utdanning (LOV-2018-06-08-28) § 16 fjerde ledd og § 21 femte ledd.

Kapittel 1 – Generelt

§ 1-1 Virkeområde

Denne forskriften gjelder for alle søkere, studenter og kandidater ved Medlearn AS(skolen).

§ 1-2 Formål

Forskriften fastsetter studentenes og skolens rettigheter og plikter knyttet til opptak og eksamen. Forskriften skal sikre en upartisk og rettferdig behandling av studentene. Forskriften er tilgjengelig, med lenke til Lovdata, på skolens hjemmeside og på studentportalen.

§ 1-3 Studentens undersøkelses- og meldeplikt

(1) Enhver søker/student/kandidat plikter å sette seg inn i den til enhver tid gjeldende forskrift for skolen og de spesifikke bestemmelsene som gjelder det utdanningstilbudet søkeren søker til eller studenten følger. Manglende kjennskap til skolens forskrift er ikke å anse som gyldig grunn for regelbrudd.

(2) Enhver student/kandidat plikter å sette seg inn i relevant studieplan og holde seg oppdatert på informasjon fra skolen om blant annet utdanningen, undervisning og eksamen.

(3) Enhver søker/student/kandidat er ansvarlig for å melde skriftlig korrekt navn, adresse, mobilnummer og andre kontaktdata til administrasjonen. Navneendringer må dokumenteres.

§ 1-4 Undervisning

Skolen skal gjennomføre undervisning i henhold til godkjent studieplan. I den grad det er nødvendig å gjøre justeringer i undervisningsopplegg og pensum underveis i utdanningen, skal dette informeres om og legges til rette for studentene på en mest mulig hensiktsmessig måte.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

§ 1-5 Økonomi og egenbetaling

Alle forhold knyttet til økonomi og betaling er regulert i studiekontrakten mellom studenten og skolen.

§ 1-6 Kompetanse til å fatte enkeltvedtak

(1) Styret ved skolen har delegert til administrasjonen å fatte enkeltvedtak som førsteinstans, med unntak av saker som nevnt i annet ledd.

(2) Styret ved skolen har delegert til lokal klagenemnd å fatte enkeltvedtak som førsteinstans i saker som fremgår av fagskoleloven § 23 Klage på formelle feil ved eksamen, § 24 Annullering av eksamen eller prøve, § 25 Bortvisning og utestenging, § 26 Vurdering av skikkethet og § 27 Krav til politiattest, jf. fagskoleloven § 20 første ledd annet punktum.

§ 1-7 Klageinstansen lokal klagenemnd

Lokal klagenemnd er klageinstans over enkeltvedtak, jf. fagskoleloven § 20 første ledd første punktum.

Kapittel 2 – Opptak

§ 2-1 Rullerende opptak

Skolen praktiserer rullerende opptak. Rullerende opptak betyr at kvalifiserte søkere tas opp i den rekkefølge søknadene med ettersendt dokumentasjon er mottatt. Hvis det er flere søkere enn plasser, vil kvalifiserte søkere settes på venteliste i den rekkefølgen søknadene med ettersendinger er mottatt.

§ 2-2 Søknad

Søknad sendes skolen på standardiserte søknadsskjema. All praksis, utdanning og andre forhold som skal gi grunnlag for opptak må dokumenteres med attesterte kopier. Søkere som

søker om opptak på formelt grunnlag, jf. § 2-3, skal legge ved kopi av vitnemål fra videregående opplæring. Attester/bekreftelser for arbeidserfaring må angi lengde på arbeidsforhold, stillingsprosent og arbeidsinnhold. Attester/bekreftelser må være signert på utsteders brevpapir i original, alternativt rett kopi som er stemplet, datert og signert for å komme i betraktning.

§ 2-3 Opptak på grunnlag av formelle kvalifikasjoner

Opptaksgrunnlaget til fagskoleutdanning er fullført og bestått videregående opplæring. Skolens styre gir i forskrift utfyllende regler om enkelte utdanninger skal ha utvidede opptakskrav.

§ 2-4 Opptak på grunnlag av realkompetanse

(1) Søkere som ikke fyller det formelle opptakskravet er:

- a. søkere som ikke har fullført videregående opplæring
- b. søkere med utdanning fra andre land enn Norge

(2) Søkere som ikke tilfredsstiller det formelle opptakskravet og som mener at de har relevant praksis av en viss varighet, kan søke om opptak basert på realkompetansevurdering. Søkere som ønsker å bli realkompetansevurdert må være 23 år eller eldre i opptaksåret.

(3) Realkompetanse vurderes opp mot relevant kompetanse tilsvarende videregående opplæring. Dette gjelder også søkere med utenlandsk utdanning.

Hvilken realkompetanse som ansees som relevant for opptak til den enkelte utdanning finnes i studieplanen og på skolens hjemmeside under de enkelte utdanningene.

§ 2-5 Søkere med utenlandsk utdanning

Søkere med annen utdanning enn norsk eller nordisk videregående opplæring må i tillegg dokumentere kunnskaper og ferdigheter i norsk tilsvarende Norsk Vg1 studieforberedende,

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

Norsk Vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram eller bestått Norskprøve 3, med resultat B1 på muntlig og skriftlig del.

§ 2-6 Opptaksprøve

(1) For å få opptak til enkelte utdanninger må søkeren, som en del av opptakskravet, gjennomføre opptaksprøve. Opptaksprøven vurderes opp mot vektlagte kriterier, fastsatt i studieplanens opptakskrav. Opptaksprøven er en del av den samlede vurderingen.

(2) Skolen kan, hvis det anses som nødvendig, opprette en opptakskomiteé for vurdering av søknader med opptaksprøve. Komiteen skal bestå av personer med spisskompetanse på de emneområder den enkelte utdanning omfatter. Komiteen vil gjennomgå søknader og vedlegg i den rekkefølge de er mottatt ved skolen. Komiteen gjør en samlet vurdering av om søkeren er kvalifisert for opptak, og utarbeider innstilling med begrunnelse for opptak, eventuelt avslag, til administrasjonen som gjør endelig vedtak. Informasjon om eventuelle opptaksprøver finnes under beskrivelsen av den enkelte utdanning på skolens hjemmesider og i studieplanen.

§ 2-7 Hvem fatter vedtak om opptak

Administrasjonen fatter vedtak om opptak.

§ 2-8 Veiledning i utfylling av søknad

Søkere som ønsker veiledning til utfylling av søknad kan kontakte administrasjonen ved skolen.

§ 2-9 Privatister

Skolen tar ikke opp fagskolestudenter som privatister.

§ 2-10 Opptak med forbehold

(1) Søkere kan søke om studieplass før de har avlagt alle eksamener i fag som kreves for opptak. Standpunktkarakterer fra siste terminoppgjør legges ved søknaden. I slike tilfeller vil søkeren kunne få opptak med forbehold i påvente av eksamensresultatene.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

(2) Søkere som på grunn av særlige årsaker ikke kan avlegge en eller flere eksamener i videregående opplæring, kan få opptak på betingelse av at han/hun består eksamen i fagene i videregående opplæring i løpet av første semester etter opptak.

(3) Hvis studenter, som har fått opptak med forbehold, ikke består eksamen i løpet av første semester, vil han/hun miste studieplassen.

§ 2-11 Ufullstendige søknader

Ved søknader der kravene til dokumentasjon ikke er tilfredsstillt, kan søker gis en kort frist for retting/komplettering.

§ 2-12 Avslag på søknad

Når det foreligger saklige grunner, kan skolen nekte å tilby studieplass til søkere som ellers oppfyller de faglige vilkårene for opptak.

Som saklig grunn regnes blant annet:

- a) Søkeren er bortvist eller utestengt fra skolen eller andre læresteder
- b) Søkeren tidligere har misligholdt betalingsforpliktelser overfor skolen. I slike tilfeller kan det som vilkår for opptak kreves at alt mellomværende gjøres opp

§ 2-13 Klagerett på avslag om opptak

Vedtak om avslag på søknad om opptak kan påklages. Hvis klagen ikke tas til følge, skal administrasjonen oversende saken til lokal klagenemnd ved skolen. Fristen for å klage er tre uker fra det tidspunkt vedtaket er kommet frem til søker.

§ 2-14 Vurdering av skikkethet

(1) I følge fagskoleloven § 26 kan det vedtas at den enkelte student i bestemte utdanninger ikke er skikket for yrket. Vurderingen kan skje gjennom hele utdanningsløpet. Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket. Hvilke utdanninger som bør omfattes av bestemmelsen, og hvilke kriterier som skal ligge til grunn for vurderingen av skikkethet, fastsettes i forskrift av Kunnskapsdepartementet.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

(2) Lokal klagenemnd kan fatte enkeltvedtak, som førsteinstans, i saker vedrørende skikkethet. Administrasjonen forbereder saken og studenten skal gis mulighet for å uttale seg før det treffes vedtak. Vedtaket skal treffes med minst to tredels flertall. Vedtaket skal begrunnes. Blir det fattet negativt vedtak om studentens skikkethet, kan studenten utestenges fra utdanningen.

(3) Vedtaket kan påklages til Nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning.

(4) Bestemmelsen trer i kraft når Kunnskapsdepartementet har vedtatt forskrift om skikkethet.

§ 2-15 Politiattest

(1) I følge fagskoleloven § 27 kan det stilles krav til politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd. Styret ved skolen skal vurdere om utdanningene som tilbys omfattes av kravet til politiattest.

(2) Lokal klagenemnd kan fatte enkeltvedtak, som førsteinstans, i saker vedrørende om studenten skal nektes retten til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring på bakgrunn av det som fremgår på politiattesten. Administrasjonen forbereder saken og studenten skal gis mulighet for å uttale seg før det treffes vedtak.

(3) Vedtaket kan påklages til Nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning.

§ 2-16 Falske dokumenter

Mistanke om bruk av falske dokumenter politianmeldes.

§ 2-17 Rett til permisjon ifm fødsel og omsorg for barn

En student som får barn under studiene, har rett til permisjon fra studiene under svangerskapet og til omsorg for barn. I permisjonsperioden har studenten fortsatt status som student ved fagskolen og har rett til å gjenoppta utdanningen på samme nivå som før permisjonen. Fagskolen skal legge til rette for at slike studenter kan gjenoppta utdanningen så raskt som mulig etter endt permisjon. Retten til permisjon gjelder tilsvarende ved adopsjon. Det er en

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

forutsetning at utdanningen fortsatt tilbys ved skolen. Frist for ferdigstillelse er to år etter påbegynt permisjon.

Kapittel 3 – Godskriving og fritak

§ 3-1 Godskriving

Studenter kan søke om å få godskriving av beståtte emner fra andre akkrediterte fagskoleutdanninger som oppfyller de faglige kravene for emnene det søkes om godkjenning for, dersom de aktuelle fagskoleutdanningene ligger innenfor det samme fagområdet eller nært beslektede fagområder. Ved fullført utdanning vil det i vitnemålet kun fremkomme studiepoeng som studenten reelt har oppnådd i utdanningen ved skolen.

§ 3-2 Fritak

Studenter kan søke om å få fritak for deler av utdanningen. Fritaket gis på grunnlag av dokumentert relevant utdanning og kompetanse. Relevant kompetanse kan for eksempel være utenlandsk utdanning, folkehøyskole, voksenopplæring eller høyere utdanning på samme eller beslektet fagområde. Fritak kan også gis på grunnlag av dokumentert realkompetanse. Det gis normalt ikke fritak for utdanning på videregående opplæringsnivå. Ved fullført utdanning vil det i vitnemålet kun fremkomme studiepoeng som studenten reelt har oppnådd i utdanningen ved skolen.

§ 3-3 Dokumentasjonskrav

Skriftlig søknad om godskriving eller fritak sendes skolen på eget skjema. Utgangspunktet for vurderinger om godskriving og fritak er læringsutbyttet for den aktuelle utdanningen eller emnet, og studiepoeng eller andre vurderinger av omfang, nivå og arbeidsbelastning.

§ 3-4 Søknadsfrist

Fristen for å søke om godskriving og fritak er innen syv dager etter studiestart. Studenter som ønsker veiledning til utfylling av søknad kan kontakte administrasjonen ved skolen.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

§ 3-5 Klagerett

Administrasjonen fatter vedtak etter søknader om godskriving og fritak. Søknader som helt eller delvis avslås, skal begrunnes. Vedtak om godskriving og fritak er enkeltvedtak og kan påklages.

Kapittel 4 – Eksamen og obligatoriske innleveringer

§ 4-1 Vurderingsformer og arbeidskrav

(1) Skolen skal sikre at studentenes kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttene er oppnådd, jf. fagskoleloven §21 (1). Det skal gjennomføres eksterne evalueringer av vurderinger og vurderingsordninger.

(2) Skolen benytter følgende vurderingsordninger:

- Skriftlig eksamen
- Muntlig eksamen
- Hjemmeeksamen
- Nettbasert eksamen
- Praktisk prøve
- Prosjekt
- Mappevurdering (flere innleveringer i en samlet vurdering)
- Obligatorisk innlevering slik som semester- eller fordypningsoppgave, multimedieproduksjon, bloggproduksjon
- Prosessvurdering

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

- Kombinasjoner av disse ovennevnte

(3) En summativ vurdering kan gjelde for hele eller deler av en utdanning. Vurderingsformen i et emne kan omfatte en eller flere deksamener, og kan bestå av en eller flere ulike vurderingsformer. For å bestå emnet må samtlige deksamener være bestått. Der det gis en samlet karakter for flere deksamener, eller for emner med prosessvurdering, skal vektingen være oppgitt i studieplanen.

§ 4-2 Obligatoriske arbeidskrav

Enkelte utdanninger og emner har obligatoriske arbeidskrav. Slike arbeidskrav fremkommer av studieplanen. Vurderingsuttrykket for arbeidskrav skal være Bestått/Ikke bestått eller karakterangivelse A til F.

§ 4-3 Frist obligatoriske innleveringer

Obligatoriske innleveringer må leveres innen gitt frist (dato og klokkeslett). Hvis ikke obligatorisk innlevering er i tråd med spesifikasjonen, vurderes innleveringen som Ikke bestått/karakteren F.

§ 4-4 Vurdering

All vurdering baseres på læringsutbyttebeskrivelsene slik de er fastsatt i utdanningens studieplan.

§ 4-5 Eksamensrett

(1) Kandidaten har adgang til å avlegge en eksamen når følgende betingelser er oppfylt:

- a) Har studiekontrakt som hjemler adgang til den aktuelle eksamen og er à jour med betaling av studieavgift og eventuelle eksamensavgifter
- b) Oppfyller faglige eller andre krav som gjelder deltakelse i den aktuelle enkelteksamen, herunder obligatoriske arbeidskrav

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

c) Er registrert som eksamensoppmeldt ved fristens utløp

d) Er innenfor antall eksamensforsøk for den aktuelle enkelteksamen, jf. § 4-12 (1).

(2) Vedtak om å nekte en kandidat å gå opp til eksamen kan påklages til den enhet som har fattet vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra det tidspunkt vedtaket er gjort kjent for kandidaten. Hvis klagen ikke tas til følge, skal klagen oversendes lokal klagenemnd ved skolen.

§ 4-6 Spesiell tilrettelegging av eksamen

(1) Kandidater som har behov for spesiell tilrettelegging av eksamen må sende skriftlig søknad til skolens administrasjon senest åtte uker før eksamen. Søknaden må inneholde bekreftelse fra sakkyndig, for eksempel legeattest, uttalelse fra psykolog eller logoped.

(2) Ved akutte skader/sykdom som inntreffer i perioden åtte uker før eksamen, vurderes søknaden ut i fra dokumentasjon. Søknaden må inneholde bekreftelse fra sakkyndig, for eksempel legeattest, uttalelse fra psykolog eller logoped.

(3) Kandidater med langvarige lidelser må søke om tilrettelagt eksamen for hvert semester, slik at søknaden kan vurderes i forhold til de konkrete eksamenene som skal avlegges. Ny søknad må også leveres for kontinuasjonseksamen. I særlige tilfeller kan søknad om tilrettelegging vurderes for hele utdanningsløpet.

(4) Kandidater som har fått innvilget spesiell tilrettelegging av eksamen har selv ansvar for å dokumentere slik innvilgelse på eksamensdagen.

(5) Formålet med tilrettelegging av eksamen er å kompensere for de ulempene kandidaters spesielle behov medfører. Tilretteleggingen skal ikke føre til en reduksjon av de faglige kravene.

Eksempler på tilrettelegging er:

- Utvidet tid til eksamen
- Bruk av spesielle hjelpemidler

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

- Alternativ eksamensform

(6) Det gis ikke utvidet tid ved hjemmeeksamen, praktisk prøve, prosjekt, mappevurdering, obligatorisk innlevering eller prosjektoppgaver. Unntak kan være ved dokumentert sykdom eller helt spesielle behov.

(7) Administrasjonen fatter vedtak om tilrettelegging av eksamen. Avslag om tilrettelegging av eksamen skal begrunnes. Vedtaket kan påklages. Klagebehandling skal sluttføres i god tid før eksamensdato.

§ 4-7 Sykdom på eksamen og ved levering av obligatoriske innleveringer

(1) Sykdom på eksamensdagen som resulterer i at kandidaten avbryter eksamen, eller fravær fra eksamen grunnet sykdom, skal dokumenteres med sykemelding fra lege og må leveres skolen senest 1 (en) uke etter eksamen. Andre årsaker som hindrer studenter fra å møte, som for eksempel alvorlig sykdom eller dødsfall i nær familie, må også dokumenteres/legitimeres. Dersom fraværet ikke dokumenteres, teller dette som ett eksamensforsøk.

(2) Ved dokumentert fravær under obligatorisk praksisperiode skal studenten tilbys ny praksisperiode.

(3) En gravid student har rett til utsatt eksamen hvis eksamensdatoen er i perioden mellom tre uker før fastsatt termin dato og seks uker etter fødsel. En student som blir far har rett til utsatt eksamen hvis eksamensdatoen er innenfor to uker etter fødselen. Vedrørende frist for avleggelse av utsatt eksamen, se § 4-12 Eksamensforsøk og kontinuasjonseksamen.

(4) Det gis normalt ikke utsatt innleveringsfrist ved obligatoriske innleveringer. Unntak kan være ved dokumentert sykdom eller spesielle behov.

§ 4-8 Sensur og sensorer

(1) Styret har delegert til administrasjonen å oppnevne sensor(er) ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annet arbeid når resultatet av vurderingen inngår på vitnemålet, eller innregnes i karakter for utdanningen. Sensorene vil være interne, eksterne eller en

kombinasjon av disse. Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

(2) Sensuren skal foreligge innen 3 (tre) uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Styret selv kan gjøre unntak for enkeltksamener og kan fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker.

(3) Ved ny sensur/omsensur grunnet klage over formelle feil ved eksamen, eller ved klage over karaktersettingen, benyttes én eller flere nye sensorer. Minst én sensor skal være ekstern. Ny(e) sensor(er) skal ikke gjøres kjent med hvilken karakter besvarelsen har fått ved ordinær sensur. Ny karakterfastsetting kan skje til gunst eller ugunst for klager, eller opprinnelig karakter opprettholdes. Hvis den endelige karakteren er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og karakteren endres etter ny sensur av den skriftlige delen av eksamen, kan det holdes ny muntlig prøve for fastsetting av endelig karakter.

§ 4-9 Begrunnelse for karakter

(1) Kandidaten har rett til å få begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner i samsvar med fagskoleloven § 22 første ledd. Begrunnelsen skal være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette, jf. fagskoleloven § 22 annet ledd. Dersom begrunnelsen ikke kan gis innen to uker, skal studenten varsles om dette og samtidig få oppgitt når begrunnelsen kan ventes. Begrunnelsen gis skriftlig.

(2) Krav om begrunnelse må fremsettes administrasjonen innen tre uker fra karakter er gjort tilgjengelig på skolens studentportal. Ved muntlig eksamen må krav om begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakter er meddelt, og sensor må umiddelbart meddele begrunnelsen.

(3) I begrunnelsen for karakterfastsettingen skal det gjøres rede for de prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen generelt, og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon individuelt. Er det gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for kandidatene etter at sensuren er kunngjort.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

§ 4-10 Klage på karakter

(1) Kandidaten kan klage skriftlig på karakteren innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort, eller – hvis det er bedt om begrunnelse – fra det tidspunkt begrunnelse er gitt.

(2) Hvis kandidaten har fremsatt klage på formelle feil ved eksamen, jf. § 4-11, løper klagefristen på karakterfastsetting fra det tidspunktet endelig vedtak foreligger.

(3) En student kan ikke klage på en bedømmelse av en muntlig prestasjon, en vurdering av praksisstudier eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve.

(4) Klage på karakterfastsetting sendes til administrasjonen, som styrer omsensurprosessen. Ny(e) sensor(er) skal ikke gjøres kjent med hvilken karakter besvarelsen har fått ved ordinær sensur. De(n) nye sensoren(e) setter den endelige karakteren. Ny karakterfastsetting kan skje til gunst eller ugunst for klager, eller opprinnelig karakter opprettholdes.

(5) Karakter som fastsettes ved omsensur kan ikke påklages.

§ 4-11 Klage over formelle feil ved eksamen

(1) Kandidaten som har avlagt eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller sensur, jf. fagskoleloven § 23.

(2) Klage over formelle feil ved eksamen må fremsettes skriftlig innen tre uker etter at kandidaten er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Har kandidaten bedt om begrunnelse for karakterfastsettingen, løper fristen fra slik begrunnelse er gitt. Har kandidaten fremsatt klage over karakterfastsettingen etter reglene i § 4-10, løper klagefristen fra det tidspunkt resultatet av omsensuren er kunngjort.

(3) Klage over formelle feil ved eksamen fremsettes til administrasjonen. Ved klage over formelle feil ved eksamen, kan administrasjonen fatte vedtak om oppheving av sensuren og iverksetting av nødvendige tiltak. Dette gjelder likevel bare der det er rimelig å anta at feilen kan ha hatt betydning for kandidaten eller klassen sin prestasjon eller bedømmelsen av denne.

(4) Hvis administrasjonens vurdering av klagen, og eventuelle korrigerende tiltak, ikke er tilfredsstillende for klager, sendes klagen for behandling i lokal klagenemnd.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

(5) Administrasjonens tiltak knyttet til formelle feil ved eksamen kan også iverksettes selv om ingen har klaget over feilen. Alle berørte kandidater skal orienteres om feilen, om hvilke tiltak som er iverksatt, og om at de innen tre uker etter å ha mottatt orienteringen kan klage på vedtak om tiltak. Lokal klagenemnd er klageinstans.

(6) Hvis det avholdes ny sensur eller ny eksamen, kan den nye karakterfastsettingen påklages etter reglene i § 4-10. Karakterer kan kun endres etter ny sensur.

§ 4-12 Eksamensforsøk og kontinuasjonseksamen

(1) Kandidaten har rett på totalt tre eksamensforsøk. Kandidaten har rett til ny eksamen innen utløpet av det første kalenderåret etter ordinær eksamen.

(2) Et eksamensforsøk regnes som gjennomført selv om kandidaten ikke møter, såfremt kandidaten var oppmeldt til den aktuelle eksamen ved utløpet av avmeldingsfristen og ikke har dokumentert legitimt fravær.

(3) Kandidater som har gyldig dokumentert fravær på eksamen kan melde seg opp til kontinuasjonseksamen kostnadsfritt.

(4) Kandidater som har strøket på eksamen, eller som ønsker å forbedre sin karakter, kan avlegge kontinuasjonseksamen. Kandidaten er selv ansvarlig for å sette seg inn i den til enhver tid gjeldende studieplan ved kontinuasjon. I tilfeller hvor det foretas endringer i emneinnhold eller emnesammensetning, vil det bli gitt anledning til å kontinuere én gang etter gammel ordning.

(5) Søknad om ny eksamen må sendes til skolens administrasjon senest tre uker før kontinuasjonsdato.

(6) Ved kontinuasjonseksamen gjøres den beste karakteren gjeldende.

§ 4-13 Fusk

(1) Handlinger eller forhold som tar sikte på å gi kandidaten, eller en medstudent, et uberettiget fortrinn regnes som fusk eller forsøk på fusk. Som fusk regnes også andre

uredelige handlinger eller forhold som tar sikte på å gi kandidaten et uberettiget fortrinn ved vurderingen, jf. fagskoleloven § 24, for eksempel at:

- a) kandidatens kunnskaper og ferdigheter ikke blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte
- b) kandidaten har fått kjennskap til eksamensoppgaver før eksamen starter
- c) kandidaten har manipulert eksamensbesvarelsen etter at den er levert

(2) Hovedområder som betraktes som fusk eller forsøk på fusk:

- a) Bruk av, eller uberettiget tilgang til, ulovlige hjelpemidler
- b) Ulovlig samarbeid mellom enkeltpersoner eller grupper
- c) Plagiat
- d) Manglende eller feilaktig kildebruk slik at teksten fremstår som kandidatens egen

(3) I de tilfeller det oppdages fusk eller forsøk på fusk på eksamen i skolens lokaler, vil eksamensvakten umiddelbart ta kontakt med administrasjonen. Kandidaten skal informeres om at det vil bli åpnet annulleringssak, men likevel gis mulighet til å fullføre eksamen. Eksamensvakten skal dokumentere hendelsen ved å levere inn en skriftlig rapport med begrunnelse som skal være grunnlag for eventuelle formelle vedtak om annullering. Kandidaten har rett til å forklare seg før vedtaket fattes

(4) For at en eksamen skal kunne annulleres på grunn av fusk, må handlingen være grovt uaktsom eller forsettlig. Imidlertid har kandidaten meget streng aktsomhetsplikt knyttet til å være kjent med eksamensreglementet, hvilke hjelpemidler som er tillatt brukt under selve eksamen og et særlig ansvar for å forsikre seg om at det bare er lovlige hjelpemidler tilgjengelig.

(5) Ved enkelte eksamener med hjelpemidler må kandidaten fylle ut og levere inn en obligatorisk erklæring om at besvarelsen er kandidatens eget arbeid.

(6) Ved fusk eller forsøk på fusk, kan lokal klagenemnd som førsteinstans vedta å annullere godkjenning av emne og resultater av obligatorisk innlevering eller eksamen.

(7) Ved fusk eller forsøk på fusk, kan lokal klagenemnd som førsteinstans vedta å utestenge kandidaten fra all utdanning ved skolen og frata studenten retten til å gå opp til eksamen i inntil ett år, jf. § 5-2 (2) og (3).

(8) Vedtak om sanksjoner som følge av fusk eller forsøk på fusk er enkeltvedtak jf. forvaltningsloven og kan påklages til Nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning.

(9) Annullert eksamen teller som ett eksamensforsøk, jf. § 4-12 (1).

§ 4-14 Karakterer

(1) Eksamenskarakterene vil bli offentliggjort senest tre uker etter avholdt eksamen. Karakterer oppgis ikke muntlig, men legges ut i studentportalen såfremt studenten er à jour med betalingen sin. Vitnemål blir sendt studenten senest tre uker etter siste sensur.

(2) Ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal karakterene enten være Bestått/Ikke bestått eller fra en gradert skala fra A til F, jf. forskrift om fagskoleutdanning § 4. Laveste karakter som godkjennes for bestått eksamen er E. Vurderingsuttrykkene som benyttes for den graderte skalaen er:

A Fremragende Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Viser stor grad av selvstendighet.

B Meget godt Meget god prestasjon som ligger over gjennomsnittet. Viser evne til selvstendighet.

C God Gjennomsnittlig prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder.

D Nokså god Prestasjon under gjennomsnittet, med en del vesentlige mangler.

E Tilstrekkelig Prestasjon som tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer.

F Ikke bestått Prestasjon som ikke tilfredsstillende minimumskravene.

§ 4-15 Vitnemål og karakterutskrift

(1) Skolen dokumenterer fullført og bestått fagskoleutdanning med vitnemål. Skolen utsteder kun ett vitnemål per utdanning. En avgift påløper ved bestilling av duplikat. Karakterutskrift kan utstedes til studenter som har fullført deler av utdanningen.

(2) Vitnemålet inneholder informasjon om:

- a) Det overordnede læringsutbyttet
- b) Emner og eventuell praksis
- c) Kvalifikasjonsnivået som oppnås
- d) Angivelse av karaktersystemet
- e) Antall studiepoeng og eventuell betegnelse for fagskolegrad
- f) Karakter/karakterer

(3) Karakterutskrift kan utstedes til studenter som har fullført deler av utdanningen.

§ 4-16 Forutsetning for utstedelse av vitnemål

(1) Utstedelse av vitnemål forutsetter at:

- a) Studieavgiften er betalt i sin helhet eller at studenten følger en avtalt betalingsplan
- b) Alle obligatoriske arbeidskrav og eksamener som beskrevet i studieplanen er bestått
- c) Udokumentert fravær ikke overstiger 25 %
- d) Eventuell praksis er gjennomført og bestått

(2) Skolen beholder alle obligatoriske innleveringer, og kan fremvise disse i undervisningsøyemed i anonymisert stand. I enkelte emner vil studentene likevel ha behov for å beholde disse, for eksempel til porteføljer eller søknader om autorisasjon. I slike tilfeller må

materiellet hentes på skolen fra og med den datoen klagefristen har gått ut og innen tre uker. Skolen kan destruere materiell som ikke er hentet innen tre uker etter klagefristen.

Kapittel 5 – Disiplinærsaker

§ 5-1 Bortvisning

(1) Lokal klagenemnd kan som førsteinstans, med minst 2/3 flertall, fatte enkeltvedtak om bortvisning i inntil ett år dersom studenten, til tross for skriftlig advarsel, gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende på medstudenters arbeid eller for virksomheten ved skolen for øvrig.

(2) Hvis en student på tross av skriftlig advarsel fra skolen, ikke etterkommer et vedtak om bortvisning, kan det medføre utestengelse, jf. § 5-2 (4).

(3) Studenten skal gis mulighet til å uttale seg før vedtak fattes.

(4) Vedtak om bortvisning kan påklages til Nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning.

§ 5-2 Utestengelse

(1) Lokal klagenemnd kan som førsteinstans, med minst 2/3 flertall, fatte enkeltvedtak om utestengelse i inntil tre år dersom studenten har opptrådt grovt usømmelig eller har skapt fare for liv og helse for personer i tilknytning til skolen.

(2) Lokal klagenemnd kan som førsteinstans, med minst 2/3 flertall, fatte enkeltvedtak om utestengelse fra all utdanning ved skolen og fratras retten til å gå opp til eksamen i inntil ett år dersom studenten har gjort ett eller flere grove tillitsbrudd mot skolen. Det kan også fattes vedtak om å avslutte studentens studiekontrakt.

(3) Som grove tillitsbrudd regnes blant annet:

a) Fusk eller forsøk på fusk

b) Kjøp/salg/bruk/oppbevaring av narkotiske stoffer uten resept i skolens lokaler/områder

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

- c) Tydelig beruset eller bruk av alkohol på skolens områder innenfor skoletiden
  - d) Utøvelse av vold eller hærverk
  - e) Trakassering av og/eller trusler mot medstudenter eller ansatte
  - f) Tyveri fra skolen, ansatte eller medstudenter
  - g) Benyttet falsk vitnemål eller andre falske dokumenter
- (4) Lokal klagenemnd kan som førsteinstans, med minst 2/3 flertall, fatte enkeltvedtak om å utestenge studenten fra utdanningen i inntil ett år hvis studenten ikke har etterkommet vedtak om bortvisning, jf. § 5-1 (1).
- (5) Studenten skal gis mulighet til å uttale seg før vedtak fattes.
- (6) Vedtak om utestengelse kan påklages til Nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning.

Kapittel 6 –Klageadgang

§ 6-1 Hjemmel

All klagebehandling av enkeltvedtak gjennomføres med hjemmel i forvaltningslovens regler, Kap VI. Om klage og omgjøring.

§ 6-2 Klageinstans

(1) I saker der administrasjonen har vedtaksmyndighet som førsteinstans, er lokal klagenemnd klageinstans. Avgjørelsen i lokal klagenemnd er endelig og kan ikke påklages. [1]

(2) I saker der lokal klagenemnd har vedtaksmyndighet som førsteinstans, er Nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning klageinstans. Avgjørelsen i Nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning er endelig og kan ikke påklages.

§ 6-3 Klagerett

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no

(1) En søker/student/kandidat har klagerett på alle enkeltvedtak fattet av administrasjonen og skolens lokale klagenemnd som førsteinstans. Alle enkeltvedtak skal være skriftlige og inneholde begrunnelse for vedtaket.

(2) Studenter kan kunne få bistand fra skolens administrasjon til utforming av skriftlig klage. Dersom klagen gjelder en disiplinær sanksjon, har studenten rett til å la seg bistå i alle trinn av saksbehandlingen, for eksempel av skolens studentrepresentant.

§ 6-4 Klagefrist

Klagefrist på alle enkeltvedtak er tre uker etter at studenten har mottatt vedtaket eller burde gjort seg kjent med vedtaket.

§ 6-5 Klagens form

(1) En klage må være skriftlig og inneholde informasjon om vedtaket det klages på, og endringen som ønskes i vedtaket det klages over. Klagen bør være begrunnet. Klagen må være undertegnet og datert.

(2) Inneholder klagen feil eller mangler, skal skolen gi en kort frist for rettelse eller utfylling.

§ 6-6 Klageprosess

(1) Klageinstansen skal om nødvendig innhente ytterligere informasjon fra skolens administrasjon og fra klager. Klagen skal være så godt opplyst som mulig før vedtaket fattes.

(2) Klager har krav på et begrunnet svar på klagen innen tre uker fra lokal klagenemnd mottok klagen.

Kapittel 7 – Ikrafttredelse

§ 7-1 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft xx. xxxxx 2019.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: nasjonaltfagskolerad@diku.no